

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

X. évfolyam

2009/
június

A Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Bővíteni kell a kört

A Halászsati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI) immár 33. éve rendezte meg május 27–28-án a Halászsati Tudományos Tanácskozást, a szakmai körben HAKI-napok néven ismert és elismert rendezvényt. Az idén is – akárcsak az előzőekben – a halászsattal, a vízgazdálkodással, a vízi élőhelyekkel foglalkozó szakemberek párbeszéde zajlott, ezúttal azzal a sajátossággal, hogy Lengyelország és Horvátország egy-egy neves szakértője is előadást tartott országuk akvakultúrájának a helyzetéről. Dr. Váradi László főigazgatóval nem csupán a halászsati kutatás-fejlesztés helyzetét értékeltük, de szóba kerültek a HAKI aktív közreműködésével zajló, a fenntartható akvakultúra rendszerek fejlesztésére irányuló uniós projekt (SUSTAQUA) eddigi eredményei is.

• Főigazgató úr, a 33 év jelzi, hogy nagy múltú intézmény a HAKI. Milyen most az élet? Kérdezem ezt azért, mert az elmúlt évtizedekben sok minden megváltozott.

– Röviden szólva nehéz az élet a HAKI-nál is, aminek okát nem kell külön magyarázni. Nehéz időket élünk, s bár a globális problémák már-már közhelynek számítanak, én mégis úgy gondolom, hogy ezekkel a problémákkal hosszú távon kell együtt élnünk. Az, hogy gazdasági válság van, hogy a globalizációnak köszönhetően gyorsabban terjednek a betegségek nem csak a halak, hanem az emberek között is, ezek mind olyan kihívások, amelyek mindenkit – kit jobban, kit kevésbé – érintenek. Ennek ellenére alkalmazkodni kell, s alighanem az intézet életében is az alkalmazkodás – amely a változás mozgatórugója – vált kulcsszóvá az elmúlt évtizedekben. Ma már a 33 évvel ezelőttihez képest jelentősen megváltozott a tevékenységi körünk, elsősorban azért, mert azt próbáljuk megvalósítani, amire igény mutatkozik, amire a szakma számít a tudomány és a kutatás területéről. A világ kitágult, s nem csak Magyarországon, hanem Európában, sőt Európán kívül is számítanak a magyar halászsati tudományos élet legújabb eredményeire. A HAKI-nak mindig is erőssége volt a nemzetközi kapcsolatokban való aktív részvétel, amely 33 év alatt egyre kiterjedtebbé vált. Nem véletlenül, hiszen ez a kapcsolatrendszer egyfajta stabilitást is nyújt a kutatók, s az intézet számára. Érzékenyek vagyunk arra, hogy mi történik a világban, és annak megfelelően tudunk változtatni a

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Dr. Váradi László főigazgató

stratégiánkon, illetve a konkrét feladatainkon.

• Ön hangsúlyozta az alkalmazkodást. Nem jelenti-e ez azt, hogy átértékelődött a tudomány, a kutatás jelentősége, s azt, hogy más dimenzióba került ez az ágazat?

– A tudomány feladata, illetve a tudományos és a nem tudományos világ kapcsolata lényegesen változáson ment keresztül. Régebben azt mondtuk, hogy kutatás a kutatásért, tudomány a tudományos ismeretek bővítéséért. Később már módosult ez a nézet, s azt mondtuk, hogy a tudomány az ágazatért, a vállalkozásokért dolgozik. Ezt még ma is igaznak tartom, viszont megjelent egy új dimenzió, ezt pedig tudomány a társadaloméért. Ma már a tudomány nem egy misztikum, nem egy elszigetelt laboratóriumban folynak a lakosság által meg nem értett különböző feladatok, hanem a tudomány a mindennapok részévé vált. Ezt a kutatóknak is érzékelnünk kell, és el kell fogadtatnunk

Tartalom:

Megújul a halászsati – elindult a HOP! _____	2
Több teret a halnak! _____	4
SustainAqua vállalkozói forumok az EHA-fejlesztések előkészítéséhez _____	5
Haltani konferencia _____	5
Márka a sziki ponty _____	7

azt, amit csinálunk azokkal is, akik nincsenek közvetlen kapcsolatban a kutatással.

• De el tudják-e fogadni ezt a helyzetet azok az elmék, akik egyfajta „bezárt” világban élnek, akik fiatal korban rábukkannak egy témára, amivel aztán tudományos szinten életük végéig foglalkoznak. A kutatók – jó értelemben véve – megszállott emberek is, akik nem szívesen mozdulnak a saját világukból.

– A kutatók, ha nem így gondolkoznak, ha nem lennének elkötelezettek, elszántak, akkor nem is lennének kutatók. De ma már nem megengedhető számukra, hogy egy zárt körben éljenek, hogy a kutatók egymás között vitatkozzanak, s egymásnak írjanak publikációt. A kört ki kell tágítani, s mindazok, akik a tudományos eredmények majdani hasznosítói lesznek – ebben benne vannak a halat fogyasztó háziasszonyok, gyerekek, akik nem biztos hogy tudják, mi az akvakultúra kutatás – hasznosítói, illetve értékelőié válnak munkánknak. Vezetjük az autót, nézzük a televíziót, de a háttér technikai információinak igencsak szegényesen vagyunk birtokában. Ugyanez áll a halászsati kutatásokra is, hiszen nem kell azokat a molekuláris biológiai részleteket ismernie egy fogyasztónak, amin keresztül egészséges, minőségi terméket tud megvásárolni a boltban. Nekünk hangsúlyoznunk kell, hogy e termék mögött komoly kutatási munka van. A fogyasztó ezt nyugodtan megveheti, mert ez a termék nem szennyezett különböző kemikáliákkal, egészséges és magas tápértékű élelmiszerről van szó. S ezt mondanunk és hangsúlyoznunk is kell mindenütt és min-

(Folytatás a 6. oldalon)

Megújul a halászat – elindult a HOP!

Május 22-én Debrecenben az Agrár- és Műszaki Tudományok Centrumában egy-napos konferencia keretében rendezték meg, a Magyarország Halászati Operatív Programjához kapcsolódó I. HOP konferenciát. A rendezvényen a „halas” szakma minden képviselője jelen volt: a haltermelők, a feldolgozók, a kereskedelem, az oktatás, a kutatás-fejlesztés és a szakigazgatás képviselői egyaránt. A megjelent mintegy 150 fő a program megvalósításában részt vevő személyektől, első kézből kapott teljes körű tájékoztatást, s az előadások végén lehetőség nyílt egy-egy nagyobb érdeklődésre számot tartó téma kibontására kérdések és vita keretében.

A konferencia előtti sajtótájékoztatót Gábor János, a HOP Irányító Hatósági Osztály vezetője (FVM) vezette. Sirman Ferenc szakállamtitkár és egyben a HOP Irányító Hatóságának vezetője részletesen tájékoztatta a megjelent újságíró kollégákat, a helyi és országos média képviselőit a Halászati Operatív Programról és annak végrehajtásáról. Elmondta, hogy első lépésben a 2. prioritási tengely mentén a magyar halászati ágazat komplex fejlesztését célzó beruházások lesznek támogatva, melynek pénzügyi forrását az Európai Halászati Alap (EHA) és az ehhez kapcsolódó nemzeti hozzájárulás adja.

Eddig még soha nem látott, mintegy 13,3 milliárd forint fejlesztési forráshoz juthat az ágazat az elkövetkező 5 évben, ráadásul igen kedvező támogatási intenzitással. Ez a lehetőség soha vissza nem térő alkalom halgazdálkodásunk modernizációjára, műszaki és technológiai fejlesztésére, versenyképességének fokozására.

A HOP Magyarország Nemzeti Halászati Stratégiai Terve (NHST) alapján készült, az Európai Halászati Alapról szóló 1198/2006/EK tanácsi rendelet (EHA-rendelet), valamint az annak végrehajtását szabályozó 498/2007/EK bizottsági rendelet (végrehajtási rendelet) követelményeinek megfelelően. A program az ország egész területére, úgynevezett konvergencia- és nem konvergencia-területekre egyaránt vonatkozik. Mindezt Magyarországon nem használt fel forrásokat az említett a pénzügyi alapról (EHA + nemzeti rész), ezek most nyílnak meg számunkra. A támogatási kérelmeket 2009. június 1-jétől lehet benyújtani, mely az előző tervezési időszakban megismert és megszokott rendszertől (AVOP-HOPE) teljes mértékben eltér.

A Halászati Operatív Program Irányító Hatóságával folytatott előzetes egyeztetés alapján az Európai Halászati Alapról szóló rendeletnek megfelelően a Program promóciót a Debreceni Egyetem Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kara szervezi és bonyolítja le. Itt az elsőként megnyíló területről, a halászati ágazatot érintő beruházási támogatások igényléséről, illetve felhasználásáról esett szó. A szóban forgó beruházási támogatások (pótló, bővítő, korszerűsítő és zöldmezős, azaz létesítő beruházások) a mező-

gazdaságban egyedülálló módon 60 százalékos támogatási intenzitás mellett vehetők igénybe.

A konferencia elsődleges célja volt, hogy a halászati ágazatban érintettek (jelenlegi és potenciális ágazati szereplők) mindenre kiterjedő felvilágosítást kapjanak a HOP 2. tengelyének keretében benyújtható fejlesztési célú támogatások igénylésének részletes feltételeiről és eljárásrendjéről. Az előadások a következő főbb területeket érintették: az EU Közös Halászati Politikája; a HOP intézményrendszere; a HOP pénzügyi és jogszabályi vonatkozásai; a támogatási kérelmek elkészítése, fejlesztési projektek végrehajtása, ellenőrzése.

Prof. Dr. Nábrádi András az Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar dékánja mint házigazda köszöntötte a konferencia résztvevőit, méltatva a halászatfejlesztés jelentőségét és a Debreceni Egyetem ezirányú törekvéseit, továbbá kifejezte örömet, hogy ennek a kiemelkedő eseménynek Debrecen és azon belül is a Debreceni Egyetem Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kara adhatott otthont.

Megnyitó előadásában Sirman Ferenc szakállamtitkár, a HOP Irányító Hatóságának (IH) vezetője a szaktárca részéről köszöntötte a rendezvényt. Elmondta: az Európai Halászati Alapból 2007 és 2013 között 34,8 millió euró, a nemzeti hozzájárulással

kiegészülve 46,8 millió euró, azaz mintegy 13,3 milliárd forint áll rendelkezésre, ami kb. annyi, mint az ágazat éves bruttó termelési értéke. Ennek mintegy 70%-a az EHA 2. tengelye mentén lesz felhasználva (Akvakultúra, belvízi halászat és a halászati és akvakultúratermékek feldolgozása és forgalmazása: tógazdasági és intenzív üzemi haltermelés és halfeldolgozók létesítő, korszerűsítő és pótló beruházásai stb.), 25%-a 3. tengely mentén (Közös érdekeket célzó intézkedések: innovatív projektek megvalósítása, ágazati szintű marketingtevékenységek; termelői szervezetek létrehozása, szakmai továbbképzés és szaktanácsadás stb.) és a maradék 5% az 5. prioritási tengely mentén (Technikai segítségnyújtás: program promóció, program adminisztráció stb.). A program elsődleges célja, hogy növekedjen Magyarországon a halfogyasztás, illetve hogy javuljon a magyar halászati ágazat hazai és nemzetközi szinten értelmezett versenyképessége. Magyarország az EU-rangsor utolsó helyen áll a mintegy 4 kilogrammos évenkénti fogyasztással (az uniós átlag kb. 22 kg/fő/év). A leghamarabb elérendő célnak nevezte, hogy felzárkózzon az ország a mostani utolsó előtti helyzethez, hogy Magyarország elérje a 6 kilogrammos évenkénti átlagos fogyasztást.

Dr. Pintér Károly osztályvezető (FVM) előadásában ismertette az EU Közös Halászati Politikájának (KHP) főbb elemeit, valamint az unió halászati szakigazgatási rendszerének felépítését és működését. Kiemelte: a hazai szakigazgatás és támogatás rendszerének illeszkednie kell az uniós irányelvekhez. Előadásában hangsúlyozta, hogy a halállomány közös örökségünk része. A közös halászati politika (KHP) alapvető fontosságú az Európai Unió számára. A halászati ágazatban közvetlenül foglalkoztatottak száma ma az Európai Unió országában körülbelül 600 000 fő, ami magában foglalja a tengeri halászatban, halfeldolgozásban és haltermelésben dolgozókat, de nem tartalmazza azokat, akiknek a munkája közvetlenül kapcsolódik a halászathoz, mint például a szállítás, a hűtés, a tárolás, a halászahajó-építés és javítás stb. területén dolgozókat. Beszélt arról, hogy milyen fontos prioritás a halállományok védelme a kifogható halmenyiség szabályozásával, valamint a strukturális intézkedés csoport, amely konkrét támogatás, arra, hogy az erőforrásokat és szervezeti kereteket a piaci követelményekhez igazítsa az ágazat. A KHP kiemelt szabályozási területei: erőforrások és élőhelyek, halászati tevékenység, kereskedelem, strukturális intézkedések, külső halászatpolitika.

Gábor János a HOP Irányító Hatósági Osztály, osztályvezetője (FVM) bemutatta a HOP intézményi felépítését, működését és szerepét a magyar halászati támogatások

Az EHA keretében a hazai halgazdálkodás számára az alábbi finanszírozási prioritások (tengelyek) léteznek:

1. segítségnyújtás a flották számára a halászati kapacitásuknak és erőfeszítésüknek a rendelkezésre álló halmenyiséghez igazításában,
2. támogatás biztosítása különféle ágazatoknak (akvakultúra, feldolgozás, forgalmazás),
3. támogatás nyújtása az ágazat közös érdekeit szolgáló műveletek részére,
4. a halásztól függő területek fenntartható fejlesztésének előmozdítása,
5. technikai segítség nyújtása a tagállamoknak a támogatások kedvezményezettjeihez juttatásának megkönnyítésére.

A HOP megvalósításában résztvevő szervezetek:

Irányító Hatóság (IH): az FVM Természeti Erőforrások Főosztályán belül jelölték ki, HOP IH Osztály néven. Feladata a program lebonyolításának koordinációja. vezetője: *Gábor János* osztályvezető. Az IH vezetője *Sirman Ferenc* szakállamtitkár.

Közreműködő Szervezet (KSz): ez a HOP esetében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal. Feladata a támogatási kérelmek vizsgálata, helyszíni ellenőrzése és információszolgáltatás. Jogcímfelölős: *Katics Máté*.

Igazoló Hatóság (IgH): az Agrár-vidékfejlesztési Főosztályon belül működő Pénzügy és Monitoring Osztályon alakították ki. Feladata kifizetési kérelmek, számviteli nyilvántartások elkészítése, a program kifizetéseinek igazolása a Bizottság felé. Vezetője *Szabó Mária Erzsébet* osztályvezető.

Ellenőrző Hatóság (EH): az Agrár-vidékfejlesztési Főosztályon belül működő Audit és Ellenőrzési Osztály keretein belül alakították ki. Feladata a program ellenőrzési rendszerének működtetése és jelentések tétele a Bizottság felé. vezetője *Halász Gabriella* osztályvezető.

Monitoring Bizottság (MB): legfőbb feladata, hogy felülvizsgálja és jóváhagyja a HOP végrehajtását, eredményeit, megvizsgálja a végrehajtás eredményeit, különösen az egyes prioritási tengelyek mentén kitűzött célok elérését, valamint a HOP időközi (interim) értékelésének eredményeit. Az MB elnöke *Gábor János*, titkára *Dr. Réczey Gábor*.

rendszerében, valamint ennek kapcsolódását az EU halászati irányításához. Előadásából világossá vált az első hallásra igen bürokratikus szervezeti struktúra logikája, melynek célja – hasonlóan az unió többi programjához – a leginkább átlátható rendszer kialakítása. Ugyancsak bemutatta a program alapjául szolgáló stratégiai dokumentumokat és a lebonyolításban érintett személyeket, szervezeti egységeket.

Dr. Szűcs István egyetemi docens (DE AVK) előadásában bemutatta azt a munkát, melyet a HOP tervezése során a szakértők elvégeztek. Kiemelte, hogy a középtávú tervezés nem ért véget, hiszen a források évente állnak rendelkezésre, így szükséges a program folyamatos felülvizsgálata és illesztése a mindenkori büdzséhez. Ugyancsak bemutatta azt az adatlapot, melyet a potenciális pályázóknak kell kitölteni és visszajuttatni a program irányításhoz, hiszen csak így lehetséges a valós igényekhez illeszkedő pályázati konstrukciók kialakítása.

Előadásában *Dr. Réczey Gábor* tanácsos, a HOP Monitoring Bizottságának titkára (FVM) a program szakmai, társadalmi és a közigazgatási egyeztetési folyamatáról szolt.

Bemutatta, hogy a HOP jelenlegi formájában milyen széleskörű és többfordulós egyeztetések eredményeként alakult ki. Emellett a program végrehajtását felügyelő Monitoring Bizottság szervezeti felépítését és működését is ismertette. Ez a szervezet vizsgálja az operatív programok végrehajtásának hatékonyságát és minőségét.

Szabó Mária osztályvezető, a HOP Igazoló Hatóságának vezetője (FVM) a HOP jogszabályi háttéréről és a kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettségről tartotta előadását. A legfontosabb joganyagok bemutatása és értelmezése mellett kiemelte a monitoring szerepét a program lebonyolításában. Felhívta a figyelmet az adatszolgáltatás fontosságára, mivel a kedvezményezettek ezek alapján tudják igazolni az EU és a közreműködő szervezetek felé a támogatás felhasználásának jogosságát, az elért célokat.

Módos Zsuzsanna HOP pénzügyi és monitoring referens (FVM) a HOP pénzügyi vonatkozásait ismertette. Kiemelte, hogy mivel közpénzekről van szó, így az átláthatóság, ellenőrzés és nyilvánosság elveinek érvényesítése fokozott figyelmet kap. Részletesen bemutatta a kifizetési folyamatokat, az ezekkel kapcsolatos teendőket, feladatokat és hatásköröket mind a kedvezményezettek, mind a résztvevő szervezetek részéről.

Katics Máté jogcímfelölős (MVH) a HOP 2. tengelyes intézkedések keretében benyújtható támogatási kérelmekről tartotta előadását. Igen részletesen, gyakorlati példákkal alátámasztva mutatta be a program általános és intézkedés-specifikus dokumentumait, a támogatási kérelem mellékleteit, adatlapokat, kitöltési módszertant, a döntésről szóló határozathozatali folyamatot, valamint az ellenőrzés menetét a 2. tengely mindhárom fő támogatási területén (akvakultúra termelő beruházások, természetesvízi halászat, halfeldolgozás és értékesítés). Külön szolt a támogatás igényléséről, a támogatott műveletek megkezdéséről és befejezéséről, a jogosultsági kritériumokról, az ügyfél kötelezettségeiről, valamint a lehetséges jogkövetkezményekről is.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetségének és Termék Tanácsának igazgatója zárszámban a konferencia főbb megállapításait összegezte, melyben kiemelte, hogy ezt a mintegy 13,3 milliárd forintot értelmese és egyben hatékonyan kellene elkölteni az ágazatnak. Kitért arra is, hogy a jelenlegi információk szerint soha nem fog még egyszer ekkora pénzügyi alap rendelkezésére állna a hazai halászságnak, hogy modernizálja és bővítsse a meglévő termelési alapokat.

A hozzászólások között *Lévai Ferenc* igazgató (Aranypony Zrt.) felhívta a figyelmet a program jelentőségére az eszközbeszerzések területén. Felvetette: a hasonló berendezések beszerzése esetén célszerű lenne, ha a vállalkozások előzetesen egyeztetnék ez irányú igényeiket, hiszen így kedvezőbb feltételekkel lehet megvalósítani ezeket a tevékenységeket.

Dr. Stündl László, Dr. Szűcs István

Szavaztak a küldöttek

A Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa május hó 15-én a Hunguest Hotel Griff különtermében tartotta küldöttgyűlését. A napirendi pontok elfogadása után a küldöttek megtárgyalták a szövetség 2008. évi költségvetésének teljesítését, meghallgatták *dr. Orosz Sándor* ügyvezető elnök beszámolóját a legutóbbi küldöttgyűlés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről és intézkedéseiről.

A szövetség 2008. évi költségvetésének teljesítéséről, valamint a 2008. évi mérleg megállapításáról a Felügyelő Bizottság pozitívan nyilatkozott, miután eredménnyel zárult az elmúlt évi gazdálkodás. Ez annak köszönhető, hogy a szövetség kezelésében lévő Dinnyési Tógazdaság termelési eredménye, gazdálkodása az előző évihez képest ugrásszerűen nőtt. *Szabó Krisztián*, a tógazdaság vezetője minden dicsőretet megérdemel, hangoztatta *Szilágyi Gábor*, az FB tagja, mivel úgy tűnik, hogy Dinnyésen rátaláltak a gazdálkodás helyes útjára. *Orosz Sándor* hozzátette, hogy a tóparti halértékesítésnek nagy üzleti sikere van, bár a rigorózus feltételeken mindenképpen javítani szükséges. A tóparti beruházások elvégzését nem lehet tovább halogatni, mert e nélkül nem lehet tovább bővíteni a termelést.

A küldöttgyűlés egyhangú szavazással fogadta el a szövetség költségvetési teljesítését, a könyvvizsgáló jelentését az 2008. évi mérleg felülvizsgálatáról, valamint a Felügyelő Bizottság beszámolóját. A küldöttek döntöttek a tagdíjat nem fizető tagok kizárásáról, s arról, hogy a hátralék behajtásáért a szövetség tegyen jogi lépéseket.

Az ügyvezető elnök arról tájékoztatot, hogy a HOP 2. tengely igénybeviteléhez szükséges jogszabályok megjelentek, s a kérelmeket július 1-31 között kell benyújtani. Ugyancsak be kell adni az akc programhoz kapcsolódó kérelmeket, függetlenül attól, hogy az augusztus 31-én lejáró ötéves ciklusnak lesz-e folytatása. A nagy és eddig megoldatlan kérdés, hogy miből fizessék a programot. Aki rendszeres olvasója lapunknak, tudja, hogy a minisztérium tárgyal Brüsszellel arról, hogy az EMVA és ne az EHA, illetve a hazai költségvetés terhére finanszírozzák a program folytatását. Abban ugyanis nincs vita, hogy a halas tavi extenzív akc programot folytatni kell. A HOP 3. tengelyére még nem írták ki a pályázatokat, így az idei évet már nem befolyásolja ez a támogatási keret. A tenyész hal kihelyezési támogatásra június 1-30 között kell a pályázatokat benyújtani. Végül elhangzott, hogy a Balatoni Halászati Zrt. éléről *Kiss György Károlyt* felmentették.

h-n

Több teret a halnak!

Ha Horn Péter akadémikus neve feltűnik egy konferencia előadói között, a szervezők biztosak lehetnek abban, hogy a rendezvény helyszíne zsúfolásig megtelik. Így volt ez Szarvason, a HAKI tanácstermében is, ahol az akadémikus a nyitóelőadásban az európai élelmiszertermelés jövőjéről szolt. Érdekes és tanulságos megállapítások hangoztak el, többek között az, hogy a módszerek, amelyeket az emberiség a korábbi időszakokban többször sikeresen alkalmazott a mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében, a jövőben már nem lesznek megfelelőek. Horn Péter szerint a jövőben felértékelődik az akvakultúra szerepe.

• Akadémikus úr, érdekes tendenciákat vázolt fel előadásában az élelmiszertermelés jövőjéről. Az, hogy az élelmiszer stratégiai termék, igazolja, hogy a pénzügyi, gazdasági válság ezt az ágazatot kevésbé rázta meg. Mi ennek az oka?

– Látni kell – s a mai helyzetben úgy tűnik, és ezt mutatják az előrejelzések is – hogy azokat a prognózisokat, amelyek a világ élelmiszertermelésének és főként a fogyasztásának a növekedését jelzik, azokat a pillanatnyi válság nem töri meg. Különösen azért, mert az ázsiai országokban – Kína, Japán stb. – kevésbé érződik a válság, s ahogy nő az életszínvonal, úgy bővül ugrásszerűen az állati termékfogyasztás, ami növényi oldalról öt-tízszeres növényi terméket igényel éppen az állati termék előállítás folyamatával. A nagy kihívás nem önmagában a népesség növekedése, mert ha a népességből mindenki vegetáriánus lenne, akkor nem lenne gond. De az életszínvonal növekedés radikálisan fokozza az állati termékek iránti igényt, ez pedig sokkal több növényt igényel. Ezen kívül megjelent a világon két nagy iparág – az energiatanol és a biodízel, valamint Japánban a csomagolóanyagok biobázisra történő átállítása – amely ugyancsak plusz és jelentős növényi termék előállításra alapozza a termelését. Tehát egyre több versenyző jelentkezik, mint fogyasztó.

• Előadásában hangsúlyozta, hogy mennyire fontos a húsfogyasztás az emberi szervezet számára, hiszen az egészség megőrzése érdekében naponta legalább 50 gramm húst kell megennünk. Azokban az országokban, ahol az egy főre jutó húsfogyasztás magas, ott az átlagos életkor is jelentősen hosszabb...

– Igen, ez valóban így van. A világ statisztikáit bogarászva mindenki azt gondolja, hogy a mediterrán országokban azért olyan hosszú életűek az emberek, mert magas a vörösbortfogyasztás. De ha megnézzük – s ez igen érdekes – húsból is lényegesen többet esznek, mint a világ más, szegényebb országaiban, ugyanakkor nagyon magas a hal, a vaj és a sajt fogyasztás is. A vajról tudjuk, hogy korábbi álláspontok szerint nem segítette elő a hosszú életet, de a statisztikák másról árulkodnak. Arról, hogy azok a népcsoportok, akik az előbbi élelmiszerekből sokat fogyasztanak, sokkal egészségesebbek. Ez nagy

Horn Péter akadémikus

tanulság, és még a hazai fogyókúra áramlatokban is érdemes figyelembe venni. Gyakorlatilag tehát sokkal összetettebb dolog a hosszú élet titka, mint ha csak azt mondanánk, hogy igyunk több vörös bort.

• Ön példálózott is a fogyókúra kapcsán: ha nem eszünk állati zsiradékot, az epehólyag-ürítés lecsökken, ami egészségkárosodáshoz vezethet.

– Újabb jelenség, hogy aki nem eszik kelendő mennyiségű, az epehólyag kiürülését segítő zsírt, annál epepangás lép fel. Nagyon sok embernél a fogyókúra után az epekőképzés felgyorsul, és operáció lesz a vége. Semmi sem olyan egyszerű, mint ahogy kinéz. Egy fogyókúrát tojással, olajos hallal kombinálva egy jó epeműködés mellett fenntarthatunk, de fontos a zsírbevitel is.

• Érdekes volt látni, hallani, hogy az állati fajok termelési összehasonlításából rendre kimaradt a hal. Miért?

– A halat külön kategóriának tekintik. A halfajok nagyon nagy számban szerepelnek, de miután különböznek a sajátosságokban, sokkal nehezebb egységes statisztikai rendben feldolgozni, mint mondjuk a sertést. Ezért van az, hogy a halra nehezebben születnek igazán tökéletes adatrendszerek és rendszeranalízisek. Csak egy példát mondok: a ponty szaporasága 2–3 millió ikra, a tonhalé 30 millió, egy sertés kocáé 8–12. Ezeket pedig nehéz összehasonlítani és valamiféle átlagot mondani. Ráadásul vannak a mindenevő, a növényevő, a ragadozó halak, amiket szintén nehéz közös nevezőre hozni a táplálkozási szokásaik, életformájuk miatt.

• Beszéljünk egy kicsit a halról, már csak azért is, mert saját bevallása szerint csak azért nem lett akvarisztikus, mert idehaza ezt

a tudományát igencsak nehéz gyakorolni. Hogyan látja a magyar haltermelés, a fogyasztás helyzetét? Lesz-e olyan szép jövője a halnak a hazai gasztronómiában, mint amilyen szép múltja volt a középkori Magyarországon?

– Ez érdekes felvetés. A középkorban Magyarország hal-nagyhatalom volt, s a belföldi fogyasztásban óriási szerepet játszott. Ugyanakkor meghatározó exportőrök voltunk, Lengyelország, Németország hallellátása jelentős részben Magyarországról történt. Az árterek hatalmas halszaporító bölcsökként működtek, ott az öltünkbe hullott a hal, csak össze kellett szedni, amikor a víz visszahűzött. Ideális feltételek voltak. Csak hogy ezt elfelejtettük. A pillanatnyi hazai halfogyasztás az európai összehasonlítás szerint a legutolsó helyen áll. Ez nagyon rossz pozíció, s népegészségügyi szempontból is legalább háromszor ennyi halat kellene ennünk, mint ma, így elérnénk a 9–10 kilogramm/fő/év fogyasztási szintet. Szerintem ez az idő el fog jönni, mert egyrészt a jó marketinggel, a kiváló konyhakész haltermékekkel – amelyek zöme magyar eredetű – van erre lehetőség. Az arányok sem olyan rosszak, ha a halat a sertéshez vagy a marhához viszonyítom. Ha egy háziasszony racionálisan gondolkodik, több halat etetne a családjával, mert a tökéletes fehérjeellátást jó áron tudja biztosítani.

• Takarmányozás – ez is veszélyt jelent a halra, mert ebből készül a halliszt, a halolaj. A magyar tógazdák nem igazán erre a célra termelik a halat.

– A takarmányozás biztos, hogy forradalmi változás előtt áll, két okból is. Az egyik: a legtöbb szaporított halfajnál nagyon sok állati fehérje szükséges a tápokhoz, amit sok kutatási, kísérleti munkával csökkenthetünk, s amely a hal versenypozícióját ugrásszerűen javíthatja. A másik: olyan rendszerek terjednek erőteljesebben, amelyek visszaforgatható, intenzív típusú megközelítései a haltermelésnek. Ezek víztakarékosak és nagyon hatékonyá teszik a takarmány értékesítését, vagyis kevesebb takarmány kell egy kilogramm halhús előállításához. De e feladatok megoldása előtt állunk még.

• Végezetül, Ön hogyan látja a hazai tógazdálkodás helyzetét?

– Egyszerűen fogalmazva, két irányban kell gondolkodnunk. Lesz a magyar haltenyésztési kultúrának egy életminőséget javító ága, ahol viszonylag alacsonyabb hozamokkal, jó vízminőséggel, alapvetően horgászati és egyéb tájvédelmi funkciókat lát el ez a szektor. Az árutermelés viszont jelentős részben az intenzív irányba tolódik, úgy, ahogy a világ más részein is történik. Ezek a gazdaságok is vízrendszerekre épülnek, lehetnek tóra alapozottak, de lehetnek a tavaktól teljesen elkülönített zárt rendszerű megoldások is.

– H. Gy. –

SustainAqua vállalkozói fórumok az EHA- fejlesztések előkészítéséhez

A HAKI kutatásainak célja az Akvapark Egyesület és az Aranypony Zrt. részvételével megvalósult nemzetközi SustainAqua projekt keretében, az édesvízi haltermelési rendszerek gyakorlat-orientált fejlesztése volt. Az esettanulmány-kutatásoknak több olyan eredménye is lett, amelyek a gyakorlatban közvetlenül is hasznosíthatók.

Az európai uniós kutatási program hazai részvevői, most a Haltermelők Országos Szövetsége és Termékτανácsával együttműködve két vállalkozói fórumot szerveznek a projekt esettanulmányainak bemutatására és a halászati vállalkozások innovatív fejlesztéseinek ösztönzésére. Az egyes specifikus fórumok tematikája kis mértékben eltér egymástól, de mindkettő fő célja, hogy szakmai és innovációs ötletekkel, ismeretekkel segítse a termelők Európai Halászati Alap (EHA) keretében megvalósítandó fejlesztéseit. A 2009. június 25-én Szarvason, a HAKI-ban tartandó fórum fő témája az intenzív rendszerek fejlesztése, hazai lehetőségeik vizsgálata, míg a másnap, június 26-án Rétimajorban tartandó fórumon a tógazdaságok főbb fejlődési irányait tárgyalják az előadások és a résztvevők. A rendezvények a halászati kutatás gyakorlatban hasznosítható eredményeinek bemutatásán túl mozgósítani szeretnék azt a felgyülemlett szakmai tudást is, ami a magyar halászati közösségben rendelkezésre áll a fenti témákban.

Az új ötletek innovatív fejlesztésekben történő megvalósítását mindkét fórumon az EHA támogatási rendszerének aktuális és gyakorlati információit tárgyaló blokk hivatott elősegíteni.

A fórumok nyitottak a halászati szakma egésze számára, de az előzetes regisztráció kötelező. A részletes programok elérhetőek a www.haltermosz.hu és a www.haki.hu honlapokon, a regisztráció pedig a Haltermosz központi irodájánál lehetséges:

Telefon: (1) 355-7019,
Fax: (1) 214-2643,
e-mail: iroda@haltermosz.hu

Tisztelt Tagunk!

A Haltermelők Országos Szövetsége és Termékτανácsa megbízásából az Aranypony Zrt. rendezi

a XXXV. Országos Halfőző Versenyt Rétimajorban, 2009. augusztus 28–29-én.

A kétnapos rendezvény részvételi díja: 7500 Ft/fő.

A részvételi díj magában foglalja a fakultatív programokon és a Zenés vacsoraesten való részvételt vacsorával, valamint a verseny napján a helyszíni vendéglátó egységekben beváltható étkezési jegy költségeit.

A részvétel feltétele:

A regisztrációs lap kitöltése és visszaküldése a következő címre:

HALTERMOSZ 1126 Budapest, Vöröskő u. 4./b vagy e-mailen: hajni@haltermosz.hu

A részvételi díj (+ nevezési díj) befizetése átutalással a Haltermosz számlájára a jelentkezéssel egy időben. KHB számlaszámunk: 10402166-21617687-00000000

Jelentkezési határidő: 2009. június 15.

Amennyiben a halfőző versenyre versenyzőket kíván nevezni, kérjük, hogy a regisztrációs lapon azt is jelezze!

A halfőző verseny nevezési díja: 1 halétel készítése esetén 4000 Ft
2 halétel készítése esetén 6000 Ft

A versenyzés menetéről bővebb információ a nevezési felhívásban olvasható!

A rendezvényről további tájékoztatást ad a Haltermosznál

Schmidtné Vizi Hajnalka (1) 355-7019 vagy (30) 310-8978,

Az Aranypony Zrt.-nél Lévai Ferenc (30) 934-8379 és Roszkopf Attila (30) 227-4280.

Kiküldött mellékletek (tagjaink technikai adottságait figyelembe véve minden anyagot kiküldünk postai és elektronikus úton is):

- regisztrációs lap, melyet kitöltve kérünk visszaküldeni június 15-éig;
- nevezési felhívás;
- programajánló;
- szálláslehetőségek;
- térkép.

dr. Orosz Sándor
HALTERMOSZ ügyvezető elnök

Lévai Ferenc
Aranypony Zrt. elnök v. igazgató

Schmidtné Vizi Hajnalka
szervező

Haltani konferencia

A Magyar Haltani Társaság 2009. szeptember 11–12-én rendezi meg a III. Magyar Haltani Konferenciát, amelyen a Kárpát-medence természetes vizeinek kutatói számolnak be újabb eredményeikről. A rendezvény házigazdája a Debreceni Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karának a Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszéke (Debrecen, Böszörményi út 138.).

Előadásokat elsősorban a következő témakörökből várunk: természetes vizeink halfaunisztikai vizsgálata, a környezeti tényezők halközösségekre gyakorolt hatásai, populációdinamikai vizsgálatok, taxonómiai és nevezéktani, valamint természet- és természetvédelmi problémák.

Előadónak 2009. augusztus 1-ig lehet jelentkezni, a tervezett előadás magyar nyelvű, mintegy 20–30 soros kivonatának e-mailben történő egyidejű megküldésével. A konferencia regisztrációs díja 6000 Ft, jelentkezési lapok az mhti@freemail.hu címen igényelhetők.

Magyar Haltani Társaság

Bővíteni kell a kört

(Folytatás az 1. oldalról)

denkor, hogy tudatosodjon azokban, akiknek a pénzből a kutatás folyik, hiszen nem kis mértékben állami forrásról van szó. Nem eléggé tudott az, hogy kicsoda erőfeszítések húzódnak meg amögött, hogy szép, egészséges vizeink vannak, öröm kimenni a tópartra, s látni a szép, egészséges pontyokat, a természet sokszínűségét, hogy ne mondjam, a biodiverzitást. Lehet irigykedni, hogy milyen jó a halas gazdának, mert ilyen szép környezetben dolgozhat, de hogy mit kell tennie ezért a környezetért, az talán kevésbé ismert. Az, hogy e mögött milyen kutatások folynak, az meg végképp nincs a köztudatban.

• **Magyarán, nem csak az ismertség, hanem az elismertség is hiánycikk...**

– Elismertségről ne is beszéljünk. De a mai helyzet is jelzi, hogy a tudományos kutatásnak van egy területe, amely még gyerekcipőben jár: ez pedig a társadalmi aspektusok. Kérdés, hogy milyen kapcsolatban van az élelmiszertermelés magával a társadalommal? A fenntarthatóságnak három eleme van. Az egyik: elfogadható, környezetbarát legyen a technológia, a másik, hogy gazdaságilag jövedelmező legyen a tevékenység, a harmadik elem pedig a társadalmi elismertség. Mindezt jól tudjuk, hiszen ez egy elfogadott megközelítés, de a tudománynak is tennie kell azért, hogy a társadalom értse, miről is van szó. Más kérdés, hogy amikor a világ bajairól, nehézségeiről beszélünk, ki figyel oda a tudományokra? Ezer más harsány, az érzékekre ható információ, a hírek tobzódásában élünk, így nekünk okosan kell a mondanivalónkat megjelenítenünk, különben senki nem figyel ránk.

• **A HAKI elég korán nyitott a gazdasági szereplők irányába, s ma már elmondhatjuk, hogy egy olyan intézetről beszélünk, ahol elsődleges szempontnak tekintik a hasznosítható, gazdaságilag megfogható kutatási eredményeket. Gondolom, rögös az út, mert még sok halas gazda sem ismerte fel a kutatási tevékenység fontosságát.**

– A tudomány és a gyakorlat kapcsolata örökzöld téma. Más érdekek mozgatják a kutatót és a termelőt. Az előzőt a tudományos megismerés igénye hajtja, az utóbbit pedig profitot szeretne termelni. A kettő egyébként nem összeegyeztethetetlen. A mai világban különösen rá kell ébrednünk az egymásrautaltság jelentőségére. E tekintetben tapasztalunk előrehaladást, még akkor is, ha rögös az út. Az Európai Unióban egyértelműen azokat a kutatásokat finanszírozzák közpénzből, amelyekre határozott és jól kidolgozott vállalati igény van. Európában több kezdeményezés is él annak érdekében, hogy ezek a kutatási igények világosan megjelenjenek. Itt van például az Európai Akvakultúra Technológiai és Innovációs Platform, amely semmi másról nem szól,

mint hogy közelebbi kapcsolatba hozzák a kutatókat és a gyakorlatban dolgozókat. Vagyis a gyakorlati igények alapján fogalmazzuk meg a hosszabb távú kutatási programokat.

A HAKI ebbe a vonulatba nagyon jól beállt, hiszen nem most kezdtünk el így gondolkodni, s talán nem véletlen, hogy az európai platformnak a HAKI az egyik alapító tagja. A platform egy nonprofit szervezet, belgiumi székhellyel, s a HAKI az egyetlen kelet-európai tagja. A tagdíj éves szinten kétezer euró, ami ebben az anyagiakban szűkös világban nem kevés. De a kevés pénzt jól kell elköltenünk, s úgy gondolom, hogy a tagdíj nem csak megtérül, de kamatosan visszafizetődik. Ott vagyunk abban a körben, ahol az európai halászati kutatások jövőjéről dolgoznak ki stratégiákat, s amely javaslatokat tesz a kutatási programokra.

• **A magyar halászat kis ágazat, az uniós tagsággal pedig integrálódunk egy nagy közösséghez. Öt év telt el a belépésünk óta. Változott-e az édesvízi akvakultúra helye, szerepe, ebben a nagy közösségben?**

– Kétségtelen tény, hogy kicsi az ágazatunk. De a kicsit nem szembe kell állítanunk a nagygal, hanem azt kell megnéznünk, hogyan tud a kicsi beépülni a nagy szervezetbe kiegészítő, komplementáris alapon. A kicsiségnek is vannak előnyei. Azt látjuk, hogy az Európai Unióban hol helyezkedik el a halászat. Ismernünk kell a helyünket, így tudjuk, hogy a Közös Halászati Politika nem az édesvízi akvakultúráról szól. Ugyanakkor azt is látunk, hogy az édesvízi akvakultúrának is vannak szép lehetőségei, amelyeket fel kell ismernünk. Erre sok példát tudnék felsorolni, de elég csak említenem a multifunkcionális tógazdálkodást, ami újszerű. Húsz évvel ezelőtt még agroturizmusról beszélünk. Izlelgettük, kóstolgattuk a jelentését, és szkeptikusak voltunk, hogy idejönnek a városlakók a tópartra és ott töltik a szabad idejüket. Végülis a turizmusból sok tógazdaságnak ma már jelentős bevétele van. Meg kell azonban vizsgálnunk, hogy merre tartanak a folyamatok. A tendenciákat látnunk kell, az édesvízi akvakultúrában nagy lehetőségek rejlenek. De nem biztos, hogy egyformán ítéljük meg ezeket a lehetőségeket. Mivel mindenre elfogadható receptjeink nincsenek, nyitottnak kell lenni, ismerni kell a helyzetet, s legalábbis vizionálni kell, hogy mi lesz a jövő. Ezen dolgozunk most, vagyis a jövőkép kidolgozásán. Bizonyos elképzeléseink vannak, s amikor összejövünk, egyre több szót ejtünk arról, hova kell eljutnunk 2020-ra, 2030-ra.

• **Hova?**

– Oda, hogy az édesvízi haltermelés szerepe jelentősen megváltozik. Itt elsősorban a tógazdálkodásra gondolok, amelynek jövőjét inkább tartom kritikusnak, mint az intenzív haltermelését, amely egyértelműen élelmiszert termel. Egy tógazdaság viszont bele-

simul a tájba, az ökoszisztéma szerves része, s hogy mi lesz ezzel, ez a nagy kérdés. Ha jövőképről beszélünk, két irány ismerhető fel. Egyik az, amikor bizonyos tavak a jelenleginél is extenzívebbé válnak, s az elsődleges funkciójuk nem is haltermelés lesz, hiszen a halat az erre kifejlesztett speciális intenzív telepeken fogják előállítani. A másik irány szerint fennmarad a tógazdálkodás, a tavi haltermelés, de nem a jelenlegi, mondhatnám a középkor óta alig változott tavakban és módszerekkel neveljük a halat, hanem olyan új technológiával, amellyel találkozhatunk már néhány helyen. Ismert a „tó a tóban” rendszer, a „kombinált extenzív-intenzív rendszer”, amelynek fejlesztésén a HAKI sokat dolgozott. Ezek a rendszerek beépülhetnek a tájképbe, itt lehet friss halat termelni. Fontos azonban a marketing, hiszen a haltermelés jövőbeni fő színterei továbbra is a tengerek lesznek Európában. Két olyan eleme van a marketingmunkának, amit fontosnak tartok. Az egyik: az import fagyasztott halakkal szemben eredményesen fel lehet lépni, mivel friss halat tudok a piacra szállítani, s a közvetlen környezetemet tudom el látni. A „Friss hal a szomszédodtól” szlogen még nem elterjedt. A másik: a horgászok kiszolgálása, amely szintén hosszú távra ad lehetőséget.

• **Beszélhetünk-e közép-európai, netán magyar modellről?**

– Ovatosan bánnék a modell szóval, mert igen változatosak a rendszerek megjelenési formái. Bizonyos koncepciók említhetők, de a magyar modellel vigyáznunk kell. A magyar haltermelés nimbusza jó a nagyvilágban, hiszen a magyar halászati szakemberek többször bizonyították, hogy jó válaszokat adnak a kihívásokra. Nos, vigyáznunk kell, hogy ez a nimbusz megmaradjon. Az elmúlt években veszélyt éreztem abból a szempontból, hogy egyesek hagyományos technológiákat konzerváltak, s ezen az alapon képzeltek el a jövőt. Am az utóbbi időben mintha nagyobb érdeklődést tapasztalnék a vállalkozók részéről az új technológiák, új fajok iránt. Múlt héten Kínában jártam, ahol láttam, hogy a fehér amurt tápon nevelik, illetve intenzifikálják a termelést. Azonban több kínai intézmény is magyar együttműködéssel dolgozik azon, hogy ez az intenzív termelés is környezetbarát legyen.

• **Végezetül arról kérdezném, hogy mi hasznosul a tanácskozáson elhangzottakból?**

– Ez egy izgalmas kérdés. Gyakran szinte észrevétlenül épülnek be a kutatási eredmények a gazdálkodásba, a folyamat nem egyszerű. Bonyolult emberi, technikai szálak mozgatják az eseményeket. De más kutatóműhelyekkel együtt dolgozunk azon, hogy a Halászati Operatív Program keretében létrehozzuk a halászati tudás- és technológiai transzfer hálózatot, amely elősegíti ezeket a folyamatokat.

– Hajtun György –

Márka a sziki ponty

Amióta a halastavakból horgászcentrumok alakultak a horgászturizmus fejlesztése jegyében, alig akad olyan helyi rendezvény, amelynek ne lenne már jubileumi múltja. Így van ez Akasztón is, az Akasztói Horgászparkban, ahol május 16-án ötödik alkalommal rendezték meg évadnyitónak is mondható horgászversenyüket. Szabó József, az ÖKO 2000 Kft. ügyvezető igazgatója, tógazda fontosnak tartja, hogy a cég vevőköre megmaradjon, bővüljön, ezért is rendezik meg a partnereik részére a horgászversenyt. Az akasztói sziki ponty ma már igazi márka, így nincs enek értékesítési gondjaik. Ám ez nem mondható el a támogatáspolitikáról, miként az ügyvezető szavaiból is kiderült.

– Ami a horgászversenyt illeti, csak a horgászok ügyességén múlott, hogy mennyi halat fogtak ki, mivel az 50 hektáros vízterületen több mint 400 mázsa ponty úszkált. Egy verseny már csak ilyen: aki fogott, az elégedett, aki nem, az elégedetlen – summázta a tapasztalatokat az ügyvezető igazgató.

Az idei, jubileumi rendezvényen 37 horgász dobta be a horgát a fogás reményében. Tegyük hozzá, hogy valamennyien jól ismerik a horgászparkot, mivel az üzleti partnerek köréből fogadták el a nevezéseket. Ez az idő arra is alkalmat teremt, hogy a vevőkör megismerje a halállomány állapotát, beszéljenek az elkövetkező időszakról, megkóstolják a sziki pontyból készült finomabbnál finomabb ételeket, s nem utolsó sorban együtt töltsenek el egy kellemes napot. Lám, az üzlet mellett a barátkozás, a barátság is fontos.

Az akasztói halállomány jól telet, vág a dolgok közepébe Szabó József. Évek óta azt a gyakorlatot követik, hogy az egy- és a kétnyaras állományt tóban telettetik, és tavasszal, amikor lehalásszák, azonnal egy másik tóba teszik a halat, így kevésbé törődnek, viszont kisebb a kockázat. De a nagy veszély itt is fenyeget: a kormoránt – amikor tavasszal és ősszel vonul – folyamatosan riasztják. A tógazdának az a tapasztalata, hogy az itt megjelenő kormorán nem a hazai fészekaljából való. Ezek a madarak Nyugat-Európából,

Szabó József

Oroszországból és Ukrajnából érkeznek, mégpedig a magyar rokonokéhoz hasonló jó étvágyal. A 20 hektáros egynyaras tavon négy gázágyú riasztott éjjel-nappal, amikor nem védte jégtakaró a tó vizét. Természetesen kilövési engedélyt is kértek, így a kormorán nem tudott jelentős kárt okozni. De ez a védelem igen sok munkába és pénzbe került a gazdaságnak. Az egyik szomszédos tógazdaságban már nem voltak ennyire gondosak: a tavasi munkálatok megkezdésekor kiderült, hogy a halállomány 80 százaléka tűnt el a kormoránbegyekben. Szabó József szerint nem csak a kormoránnal van probléma, hanem a vidrával és a szürke gémmel is. Mindkét faj jelentősen elszaporodott, miként a természetvédők jelképmadara, a kocsag is.

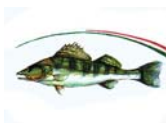
Szabó Róbert zsákmányolva

Az agrár-környezetgazdálkodási program némiképp kompenzálta a védett állatok okozta károkat. Ezért sem öröm, hogy szeptembertől megszűnik a program, vélekedett az ügyvezető, s ennek következtében a magyar halas társadalomnak kell felvállalnia azokat a költségeket, amelyek rajtuk kívül álló okokból keletkeztek. A tógazda pesszimista a jövőt illetően, mivel nem bízik abban, hogy az augusztus 31-ével lezáruló első öt-éves periódus után lesz folytatás. S ha így lesz, akkor jelentős anyagi hátrány éri a gazdálkodókat, mert a hektáronként 50 ezer forint – ha nem is teljes mértékben, de – kompenzálta a veszteségeket. Az agk-program keretében ugyanis szigorú gazdálkodási korlátozást vállaltak fel a tógazdák, ami a termelési eredményekre is kihatással van. A szövetségnek elsődleges feladata tehát, hogy ezt a támogatási formát megvédje, s a program folytatását elérje, de köztudott, hogy nem a szövetségen múlik az eredmény elérése. Érdemes volna a felelős(öke)t is megtalálni, és számon kérni a kialakult helyzetért. Szabó József úgy véli, hogy támogatható az a szövetségi törekvés, miszerint olyan államigazgatási szervezetre volna szükség, amely megfelelő erővel és hatékonysággal képviseli Brüsszelben a magyar halászok érdekeit.

A halászok érdeke pedig az volna, hogy a gazdálkodás körülményei javuljanak. Például, hogy ne kelljen állatorvosi igazoláskért sok pénzt kiadni, vagy hogy a vizért kevesebbet kelljen fizetni. Az akasztói tógazdaság az alsó-dunavölgyi vízügytől kapja a vizet, s bár mindig megegyeztek az árban, azért a vízdíj jelentős költségvetési terhet ró a gazdaságra. A tógazda szerint még szerencsés helyzetben vannak, mert hallja, hogy bizonyos helyeken az árak bizony elszabadultak. Különösen azokon a területeken, ahol privatizálták a vízügyi szervezeteket, ugyanis a halászok kiszolgáltatott helyzetben vannak.

Sok múlik a gazdálkodás minőségén, a technológián. Akasztón a ritka népesítés, a kíméletes halászat, a tóból tóba helyezés, s nem utolsó sorban Szabó Róbert szakértelme meghozta a várt eredményt, s egészséges a halállomány. A sziki ponty neve jól cseng a piacon, s ha lehetne, bővitenék a termelést. De új partnereket már nem tudnak kiszolgálni, mert 2010 őszéig le van kötve az eladható mennyiség. A régi vevők pedig nagyon is ragaszkodnak pozíciójukhoz: igaz ugyan, hogy a hal árát megkérlik, de ehhez egy kiváló minőség is párosul. Az akasztói sziki ponty minősége egyrészt a termőhelyi adottságoknak, másrészt a szakértelemnek köszönhető. Ma már saját anyaállománnyal dolgoznak, ebből adódóan tudják, hogy mi kerül a tavakba. Tavaly megállapodást kötöttek a HAKI-val, amelynek értelmében a sarvasi P34-esnek az akasztói gazdaság a fajtafenntartója.

H. Gy.

A hazai pálya szabadsága

Lépéselőny ma magyar bank ügyfelének lenni. A Takarékszövetkezetek 100%-ban magyar tulajdonban vannak. A világ pénzügyi időjárásától független, saját betétállományuk teszi őket képessé arra, hogy hitelnyújtással legyenek partnereik hasznára.

A Takarékszövetkezetek szabadsága az Ön szabadsága.

Itt voltunk, itt vagyunk, itt leszünk.
MAGYAR TAKARÉKOK
www.magartakarekok.hu